

Motion från Skånes Friidrottsförbund till Förbundsårsmötet 2026

Ämne: Friidrottens identitet, tillhörighet och långsiktiga rekrytering

Mottagare: Svenska Friidrottsförbundets styrelse

Avsändare: Skånes Friidrottsförbund

Kontaktperson: Linda Wemmert, wemmert.linda@gmail.com, 0702-04 72 72

Ort och datum: Lund, 20260113

Bakgrund:

Svenska Friidrottsförbundet genomförde under 2025, i samarbete med Ungdomsbarometern, en undersökning bland barn och unga för att bättre förstå deras relation till friidrotten.

Undersökningen visar att friidrotten uppfattas som en mångsidig idrott där många kan hitta sin plats, men att just bredden också skapar osäkerhet kring vad friidrott faktiskt är och vilka grenar som ingår. Friidrotten upplevs vidare som en hård och krävande idrott, både fysiskt och mentalt, med hög skaderisk och stort fokus på tävling och individuella prestationer. Bilden av friidrottaren är ofta en vältränad, disciplinerad och starkt tävlingsinriktad individ. Den konstanta jämförelsen mellan först och sist upplevs som central.

Tre huvudsakliga utmaningar identifierades i undersökningen:

1. Bristande kännedom: Friidrotten finns sällan med på kartan över möjliga idrotter för barn och unga. Den väljs inte aktivt bort, utan kunskapen hos både barn och föräldrar om friidrotten, lokala föreningar och verksamhet är för låg.
2. Ett upplevt kort instegsfönster: Det finns en allmän uppfattning att man börjar med friidrott relativt sent, samtidigt som det upplevs svårt att börja med en ny idrott i äldre åldrar. Detta gör att det upplevda fönstret för att börja med friidrott är kortare än i många andra idrotter.
3. Fördomar om tävlingsfokus och brist på gemenskap: Friidrotten uppfattas som starkt tävlingsinriktad, individualistisk och lik friidrottsdagen i skolan, snarare än som en social och inkluderande föreningsidrott.

Samtidigt visar statistik från Centrum för idrottsforskning, baserad på Riksidrottsförbundets data över antal deltagartillfällen 2024 för de elva största idrotterna, att friidrotten tappat cirka 26 procent mellan 2019 och 2024. Under

samma period har fotbollen ökat med cirka 23 procent och handbollen med cirka 8 procent.

Analys

Friidrotten saknar i dag en tydlig och bärande identitet som idrottskultur. Till skillnad från många lagidrotter finns ett svagt supporterskap, begränsad klubbtilhörighet och låg igenkänning utanför den absoluta eliten. Engagemanget koncentreras i huvudsak till internationella mästerskap, Finnkampen och ett fåtal profiler, medan kunskap och intresse för nationella tävlingar, SM, Lag-SM, seriespel och breddverksamhet är mycket begränsat. För många upphör relationen till friidrotten när tv-sändningen tar slut.

Det saknas etablerade och synliga uttryck för tillhörighet såsom supporterkläder, klubbfärger, identitetsskapande symboler och ett vardagligt publikengagemang. Friidrotten fungerar därmed främst som en idrottslig verksamhet, men i begränsad utsträckning som en levande kultur. Avsaknaden av kultur och identifikation försvårar både rekrytering av nya utövare och långsiktig lojalitet hos befintliga aktiva.

Friidrotten upplevs dessutom som en idrott för elit. Resultat är ständigt synliga, även i träningsmiljö, vilket tidigt tydliggör vem som är bäst och sämst. Denna prestationslogik riskerar att exkludera barn och unga som främst söker rörelseglydje, gemenskap och personlig utveckling snarare än omedelbar konkurrens och mätbara resultat.

Särskilt anmärkningsvärt är att friidrotten under perioden 2019–2024, då svenska friidrottare som Armand Duplantis, Daniel Ståhl och Andreas Almgren nått stora internationella framgångar och bärgat medaljer på mästerskap, samtidigt tappat cirka 26 procent av deltagartillfällena. Detta står i skarp kontrast till utvecklingen inom exempelvis bordtennisen, där framgångarna vid OS i Paris skapade en tydlig "Truls-effekt" med kraftigt ökat intresse, rekordmånga nybörjare och fulla väntelistor i föreningar runt om i landet.

Friidrotten saknar därmed inte bara en positiv tillväxteffekt kopplad till elitframgångar – den uppvisar under samma period ett betydande tapp i breddverksamheten. Detta indikerar strukturella utmaningar i hur framgångar omsätts till engagemang, tillhörighet och faktisk verksamhet på föreningsnivå.

Förbundets egen sammanställning av "röster från unga inom friidrotten" visar att de som redan är aktiva ofta upplever stark gemenskap och tillhörighet. Problemet är att denna bild inte delas av dem som står utanför friidrotten eller av dem som väljer att lämna. Skillnaden mellan intern upplevelse och extern bild är därmed en central utmaning för friidrottens framtida utveckling.

Slutsats

Friidrottens nuvarande utmaningar med minskande deltagande, bristande identitet och upplevd elitfokusering visar att det krävs ett strukturerat och målmedvetet arbete för att stärka sportens attraktionskraft, inkludering och långsiktiga utveckling. Den negativa trenden under perioden 2019–2024, trots stora internationella framgångar, understryker behovet av att omsätta elitframgångar till engagemang och tillhörighet på breddnivå.

Förbundsårsmötet föreslås därför besluta:

- att uppdra åt Svenska Friidrottsförbundet att tillsätta en arbetsgrupp med uppdrag att analysera friidrottens identitet, kultur och upplevda tillgänglighet bland barn och unga,
- att arbetsgruppen ska identifiera konkreta åtgärder för att skapa en inkluderande tillhörighet och kultur som stärker både bredd- och elitsidan,
- att arbetsgruppen ska ta fram förslag på hur elitframgångar kan omsättas i ökat engagemang, rekrytering och långsiktig lojalitet hos barn, unga och bredare målgrupper,
- att arbetsgruppen ska presentera sina förslag för förbundsstyrelsen och därefter för Förbundsårsmötet 2027,
- att Svenska Friidrottsförbundet ska följa upp och utvärdera implementeringen av åtgärderna med syfte att säkerställa långsiktig tillväxt och positiv utveckling av friidrotten som idrott och kultur.